Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U002361

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 17-06-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бондаренко Денис Романович
2. Denys R. Bondarenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Дата захисту: 21-06-2025

Спеціальність за освітою: 011 Освітні, Педагогічні науки

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 9017

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 29, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 29, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.15.27, 14.15.07, 14.25.01, 14.25.05.07

Тема дисертації:

1. Формування готовності учнів базової школи до інноваційної діяльності у процесі вивчення дисциплін природничо-математичного циклу

2. Formation of the readiness of lower secondary school students for innovative activities in the process of studying the disciplines of the natural-mathematical cycle

Реферат:

1. Обґрунтування актуальності теми дисертації. Динамічний розвиток сучасного суспільства, його інформатизація вимагають професійних, фахово підготовлених професіоналів будь-якої сфери суспільної діяльності. Сучасні освітні реформи, зокрема, реформа «Нової української школи», спрямовані на підготовку конкурентоспроможної особистості, яка здатна критично мислити у будь-якій ситуації, усвідомлено приймати рішення у нових, раніше невідомих, життєвих та професійних ситуаціях, готової до інновацій та активного включення в інноваційну діяльність. Окреслене вимагає від закладів загальної середньої освіти реалізації комплексу педагогічних умов, форм, методів та засобів організації навчально- пізнавальної діяльності, що сприятимуть формуванню в учнів готовності до інноваційної діяльності. У першому розділі –

«Теоретичні питання формування готовності учнів базової школи закладів загальної середньої освіти до інноваційної діяльності» – проведено аналіз науково-педагогічної літератури щодо розробленості проблеми дослідження. Встановлено, що у працях українських та зарубіжних науковців окремі аспекти формування готовності та інноваційної діяльності учнів розглядаються частково. Зокрема, досліджено питання суті та змісту інноваційної діяльності учнів, визначено її структуру, що складається з чотирьох компонентів (мотиваційно-ціннісний, інформаційно-когнітивний, дослідно-діяльнісний, оцінно-рефлексивний). Узагальнено суть базових понять дослідження, зокрема таких як «нововведення», «інновація», «інноваційна діяльність учнів» «готовність учнів базової школи до інноваційної діяльності», «формування готовності учнів» і визначено структуру готовності учнів базової школи до інноваційної діяльності у процесі вивчення дисциплін природничо-математичного циклу, яка містить три складники: мотиваційно-цільовий складник, знаннєво-діяльнісний складник, рефлексивний складник. Обґрунтовано педагогічні умови формування готовності учнів базової школи до інноваційної діяльності під час вивчення дисциплін природничо-математичного циклу, які забезпечили високу результативність формування готовності і відповідали усім психолого-педагогічним критеріям оптимальності. У другому розділі – «Експериментальна перевірка педагогічних умов формування готовності учнів базової школи до інноваційної діяльності у процесі вивчення дисциплін природничо-математичного циклу» – уточнено критерії (мотиваційно-цільовий, знаннєво-діяльнісний, рефлексивний), визначено показники та охарактеризовано рівні (початковий, середній, достатній, високий) сформованості готовності учнів базової школи до інноваційної діяльності у процесі вивчення дисциплін природничо-математичного циклу. Експериментально перевірено ефективність реалізації педагогічних умов формування готовності учнів базової школи до інноваційної діяльності у процесі вивчення дисциплін природничо-математичного циклу. Отримані результати продемонстрували динамічне зростання сформованості зазначеної готовності серед учнів 5-7 класів за визначеними критеріями. Наукова новизна та теоретичне значення результатів дослідження полягає в тому, що: уперше теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено педагогічні умови формування готовності учнів базової школи до інноваційної діяльності у процесі вивчення дисциплін природничо-математичного циклу; уточнено: зміст та структуру поняття «нововведення», «інновація», «інноваційна діяльність учнів», «готовність учнів базової школи до інноваційної діяльності», «формування готовності учнів базової школи до інноваційної діяльності у процесі вивчення дисциплін природничо-математичного циклу»; компоненти інноваційної діяльності учнів (мотиваційно-ціннісний, інформаційно-когнітивний, дослідно- діяльнісний, оцінно-рефлексивний); складові готовності учнів базової школи до інноваційної діяльності (мотиваційно-цільовий, знаннєво-діяльнісний, рефлексивний); критеріальний апарат (критерії готовності учнів базової школи до інноваційної діяльності – мотиваційно-цільовий, знаннєво-діяльнісний, рефлексивний), її показники та рівні (високий, достатній середній, початковий)). Практична значущість результатів дослідження полягає в тому, що: розроблено методичні рекомендації для адміністрації, вчителів та учнів з питань організації та здійснення інноваційної діяльності у закладах загальної середньої освіти; розроблено та перевірено ефективність використання курсів за вибором «Сходинками до геометрії» та «Сходинками фізики» для учнів 5-6 класів закладів загальної середньої освіти; розроблено комплекс дослідницьких, творчих, ігрових, інформаційних та практико-орієнтованих проєктів, диференційованих та індивідуалізованих за складністю завдань, що реалізовувалися шляхом застосування проєктних технологій; розроблено комплекс семінарів з елементами тренінгу для учителів дисциплін приролничо-математичного циклу, спрямованих на їх підготовку та мотивацію до інноваційної педагогічної діяльності.

2. Justification of the relevance of the dissertation topic. The dynamic development of modern society and its informatization require professional, professionally trained professionals in any sphere of social activity. Modern educational reforms, in particular, the reform of the "New Ukrainian School", are aimed at preparing a competitive individual who is able to think critically in any situation, consciously make decisions in new, previously unknown, life and professional situations, and is ready for active innovative activity. The above requires secondary education institutions to implement a complex of pedagogical conditions, forms, methods and means of organizing educational and cognitive activities that will contribute to the formation of students' readiness for innovative

activities. In the first chapter – «Theoretical issues of forming the readiness of students of general secondary education institutions for innovative activities» – an analysis of scientific and pedagogical literature has been conducted regarding the development of the research problem. It has been established that in the works of Ukrainian and foreign scientists, certain aspects of the formation of students' readiness and innovative activity are partially considered. In particular, the issue of the essence and content of students' innovative activity has been investigated, and its structure, consisting of four components have been determined (motivational and value component, informational and cognitive component, research and activity component, evaluative and reflective component). The essence of the basic concepts of the study has been determined, in particular such as "novelty", "innovation", "innovative activity of students", "readiness of basic school students for innovative activity", "formation of students' readiness" and the tructure of the readiness of basic school students for innovative activity in the process of studying the disciplines of the natural science and mathematics cycle has been determined, which contains three components: a motivational-goal-oriented component, a knowledge-activity component, and a reflective component. The pedagogical conditions for forming the readiness of basic school students for innovative activity during the study of disciplines of the natural science and mathematics cycle are substantiated, which ensured high effectiveness of the formation of readiness and met all psychological and pedagogical criteria of optimality. In the second chapter – «Experimental verification of pedagogical conditions for the formation of basic school students' readiness for innovative activity in the process of studying the disciplines of the natural-mathematics cycle» – criteria have been specified (motivational-targeted, knowledge-activity, reflective), indicators have been defined and levels have been characterized (elementary, average, sufficient, high), the formation of the readiness of basic school students for innovative activity in the process of studying the disciplines of the natural-mathematics cycle. The effectiveness of implementing pedagogical conditions for forming the readiness of basic school students for innovative activity in the process of studying the disciplines of the natural and mathematical cycle has been experimentally tested. The results obtained demonstrated a dynamic growth in the formation of the specified readiness among students of grades 5-7 according to the specified criteria. Scientific news and theoretical significance of the research results is that: for the first time, the pedagogical conditions for forming the readiness of basic school students for innovative activity in the process of studying the disciplines of the natural science and mathematics cycle have been theoretically substantiated and experimentally verified;clarified: the content and structure of the concepts of "novelty", "innovation", "innovative activity of students", "readiness of basic school students for innovative activity", “formation of readiness of basic school students for innovative activity in the process of studying the disciplines of the natural-mathematics cycle"; components of students' innovative activity (motivational-value, informational-cognitive, research- activity, evaluative-reflective); components of basic school students' readiness for innovative activity (motivational-targeted, knowledge-activity, reflective); criterion apparatus (criteria for basic school students' readiness for innovative activity - motivational-targeted, knowledge-activity, reflective), its indicators and levels (high, sufficient, average, elementary).

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Бондаренко Д.Р. Використання QR технологій в умовах дистанційного та змішаного навчання. Наука і освіта: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Державного закладу

«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського». Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2023. №1. С.11-16.

- Бондаренко Д.Р. Критерії оцінювання рівня сформованості готовності учнів до інноваційної діяльності. «Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка». Дрогобич : Видавничій дім «Гельветика», 2023. №65. Т1. С. 251-255.
- Бондаренко Д.Р. Комфорте освітнє середовище як умова формування готовності учнів до інноваційної діяльності. Академічні студії. Серія «Педагогіка». Луцьк: Комунальний заклад вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради. Видавничій дім «Гельветика», 2023. № 2. С.49-57.
- Бондаренко Д.Р. Теоретичні питання формування готовності учнів базової школи до інноваційної діяльності. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. Запоріжжя : Класичний приватний університет. Видавничій дім «Гельветика», 2023. № 91. С.47-52.
- Золотухіна С.Т., Бондаренко Д.Р., Березіна І.В. Способи здійснення інноваційної діяльності в закладах загальної середньої освіти. Нові технології навчання: збірник наукових праць. Київ: ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти», 2024. Вип. 98. 237 с.
- Бондаренко Д.Р. Використання технології критичного мислення на уроках математики для формування готовності учнів до інноваційної діяльності. Baltic Journal of Legal and Social Sciences, Number 2. Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2022.
- Bondarenko D.R. Forming lower secondary education students` readiness for innovative activities in natural-mathematical courses. Scientific Journal of Polonia University. Periodyk Naukowy Akademii Polonijnej. Częstochowa. 2023. 58 (2023) nr 3, s. 37-42.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Боярська-Хоменко Анна Володимирівна

2. Anna V. Boiarska-Khomenko

Кваліфікація: д. пед. н., доцент, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1818-3074

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 29, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Прошкін Володимир Вадимович
2. Volodymyr V. Proshkin

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9785-0612

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Код за ЄДРПОУ: 45307965

Місцезнаходження: вул. Бульварно-Кудрявська, 18/2, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Комунальна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мокляк Володимир Миколайович
2. Volodymyr Mokliak

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9922-7667

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Код за ЄДРПОУ: 31035253

Місцезнаходження: вул. Остроградського, буд. 2, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Якімова Марина Еміліївна
2. Maryna E. Pisotska

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8743-7728

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 29, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Іонова Олена Миколаївна
2. Olena M. Ionova

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9306-5553

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 29, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Попова Олена Володимирівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Попова Олена Володимирівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Новолокін Антон Володимирович
Реєстратор	УкрІНТЕІ

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна